

Media ja lehdistö

Unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 86/22
Luxemburgissa 18.5.2022

Tuomio asiassa T-609/19
Canon v. komissio

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen, jonka Canon nosti komission määrättyä sille 28 miljoonan euron sakon yrityskeskittymien valvontaa koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisestä Toshiba Medical Systems Corporationin ostamisen yhteydessä

Canon Inc. (jäljempänä kantaja), joka on optisten tuotteiden valmistamiseen ja kuvan käsittelyyn erikoistunut japanilainen monikansallinen yhtiö, otti vuonna 2016 haltuunsa Toshiba Medical Systems Corporationin (TMSC), joka on Toshiba Corporationin (jäljempänä Toshiba) kokonaan omistama tytäryhtiö.

Kyseinen hankinta toteutettiin kahdessa vaiheessa nimenomaan tätä tarkoitusta varten perustetun **erityisyhteisön** (MS Holding) **avulla**. Ensimmäisessä vaiheessa MS Holding osti 17.3.2016 tiettyjä TMSC:n äänivaltaisia osakkeita noin 800 eurolla, kun taas kantaja sai TMSC:n hankinnasta sovitun kokonaishinnan (n. 5,28 miljardia euroa) maksamisen vastineeksi osto-optiot kaikkiin TMSC:n jäljellä oleviin äänivaltaisiin osakkeisiin. Kantaja osti lisäksi TMSC:n ainoan äänivallattoman osakkeen noin 40 eurolla (jäljempänä väliaikainen toimi).

Saatuaan komission hyväksynnän yrityskeskittymälle kantaja käytti toisessa vaiheessa 19.12.2016 optioitaan hankkiakseen kohde-etuutena olevat TMSC:n äänivallattomat osakkeet, kun taas TMSC osti MS Holdingin omistamat äänivallattomat osakkeet ja kantajan omistaman äänivallattoman osakkeen (jäljempänä lopullinen toimi). Näillä kahdella toimella TMSC:stä tuli kantajan kokonaan omistama tytäryhtiö.

Kyseisen useassa vaiheessa toteutetun hankinnan perusteena oli se, että TMSC:n myynti hyväksyttäisiin pääomana Toshiban kirjanpidossa viimeistään 31.3.2016 ilman että kantaja saisi muodollisesti määräysvaltaa yhtiössä ennen kuin se on saanut tarvittavat luvat toimivaltaisilta kilpailuviranomaisilta.

Kantajan maaliskuussa 2016 lähettämän ennakkoilmoituksen jälkeen keskittymästä ilmoitettiin komissiolle elokuussa ja komissio hyväksyi sen syyskuussa samana vuonna.

Komissio aloitti kuitenkin samaan aikaan tutkimuksen sulautuma-asetuksessa¹ säädettyjen ilmoittamista ja toteuttamisen lykkäämistä koskevien velvoitteiden mahdollisesta rikkomisesta. Näiden velvoitteiden mukaan **sulautuvien yritysten on ilmoitettava suunnittelemistaan unioninlaajuisista keskittymistä komissiolle tarkastelua varten ennen niiden toteuttamista (ilmoittamista koskeva velvoite)**² eivätkä ne voi toteuttaa niitä, ennen kuin niistä on ilmoitettu komissiolle ja komissio on antanut hyväksyntänsä (toteuttamisen lykkäämistä koskeva velvoite).³

¹ Yrityskeskittymien valvonnasta 20.1.2004 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004 ("EY:n sulautuma-asetus") (EUVL 2004, L 24, s. 1).

² Sulautuma-asetuksen 4 artiklan 1 kohta.

³ Sulautuma-asetuksen 7 artiklan 1 kohta.

27.6.2019 tekemässään päätöksessä⁴ **komissio totesi, että kantaja rikkoi kyseisiä velvoitteita toteuttaessaan TMSC:n hankinnan ennenaikaisesti.** Komissio katsoi lähinnä, että toteuttaessaan väliaikaisen toimen kantaja toteutti osittain yhden ainoan keskittymän, joka muodostui TMSC:n hankinnasta, ja rikkoi näin ollen ilmoittamista ja toteuttamisen lykkäämistä koskevia velvoitteita. Tästä syystä komissio määräsi kantajalle kaksi sakkoa, joiden määrä on yhteensä 28 miljoonaa euroa.

Kantaja nosti kyseisestä päätöksestä kumoamiskanteen, jonka unionin yleisen tuomioistuimen kuudes jaosto hylkää kokonaisuudessaan.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Aluksi unionin yleinen tuomioistuin hylkää kantajan väitteen, jonka mukaan väliaikainen toimi ei johtanut määräysvallan hankkimiseen TMSC:ssä eikä se siten merkitse sulautuma-asetuksessa säädettyjen ilmoittamista ja toteuttamisen lykkäämistä koskevien velvoitteiden rikkomista.

Unionin yleinen tuomioistuin viittaa unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön⁵ ja muistuttaa tässä yhteydessä, että keskittymän toteuttaminen tapahtuu, kun sulautuvat yritykset panevat täytäntöön toimia, joilla vaikutetaan kohdeyrityksen määräysvallan pysyvään vaihtumiseen. Keskittymän osittainen toteuttaminen kuuluu siten toteuttamisen lykkäämistä koskevan velvoitteen soveltamisalaan, jolla täytetään keskittymien tehokkaan valvonnan varmistamista koskevaa vaatimusta. Samassa tarkoituksessa sulautuma-asetuksessa säädetään, että toimia, jotka ovat läheisesti yhteydessä toisiinsa, käsitellään yhtenä ainoana keskittymänä, paitsi silloin, kun tällaiset toimet eivät ole välttämättömiä kohdeyrityksen määräysvallan vaihtamiseksi eivätkä siis ole välittömässä toiminnallisessa yhteydessä keskittymän toteuttamiseen.

Komissio katsoi siis perustellusti, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tehdään ero keskittymän ja keskittymän toteuttamisen käsitteiden välillä. Vaikka ”keskittymän” katsotaan toteutetun vasta kun määräysvalta vaihtuu pysyvästi, keskittymän ”toteuttaminen” voi tapahtua, kun sulautuvat yritykset panevat täytäntöön toimia, joilla vaikutetaan kohdeyrityksen määräysvallan pysyvään vaihtumiseen, eli mahdollisesti ennen tällaisen yrityksen määräysvallan hankintaa.

Näin ollen sen määrittämiseksi, onko kantaja rikkonut ilmoittamista ja toteuttamisen lykkäämistä koskevia velvoitteita, ei ole arvioitava sitä, onko määräysvalta TMSC:ssä hankittu ennen keskittymän hyväksymistä, vaan sitä, ovatko riidanalaiset toimet vaikuttaneet – kokonaan tai osittain ja tosiasiallisesti tai oikeudellisesti – kyseisen yrityksen määräysvallan vaihtumiseen ennen kyseistä ajankohtaa.

Tässä yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin ei hyväksy myöskään kantajan väitettä, jonka mukaan komission suorittamaa keskittymän valvontaa ei vaikeutettu missään vaiheessa ja millään tavalla, koska kantaja oli hankkinut määräysvallan TMSC:ssä vasta saatuaan asianomaisilta kilpailuviranomaisilta kaikki luvat. Kantajan mukaan keskittymää ei ole toteutettu ennenaikaisesti niin kauan kuin määräysvaltaa ei ole hankittu. Keskittymän osittainen toteuttaminen vaatii kantajan mukaan siten osittaisen määräysvallan hankintaa. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että määräysvalta joko hankitaan, jolloin yksiköllä on mahdollisuus käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa kohdeyrityksessä, tai sitä ei hankita. Näin ollen väitetty osittainen määräysvalta ei voi olla edellytys keskittymän osittaiselle toteuttamiselle. Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa lisäksi, että komission valvonta on tullut suorittaa ennen keskittymän edes osittaista toteuttamista, jotta se olisi tehokas.

⁴ Komission 27.6.2019 tekemä päätös C(2019) 4559 final, jolla se määräsi sakkoja asetuksen (EY) N:o 139/2004 4 artiklan 1 kohdan vastaisesta keskittymän ilmoittamatta jättämisestä ja kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan vastaisesta keskittymän toteuttamisesta (asia M.8179 – Canon / Toshiba Medical Systems Corporation).

⁵ Unionin tuomioistuimen tuomio 31.5.2018, Ernst & Young, [C-633/16](#).

Unionin yleinen tuomioistuin viittaa omaan oikeuskäytäntöönsä⁶ eikä hyväksy myöskään kantajan väitettä, jonka mukaan väliaikainen toimi ei muodostanut keskittymän osittaista toteuttamista.

Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että **keskittymä voi toteutua tilanteessa, jossa on kyse useasta muodollisesti erillisestä oikeustoimesta, ja että tässä tapauksessa komission on arvioitava, muodostavatko kyseiset toimet yhden ainoan keskittymän, koska ne ovat yhtenäisiä**. Kun kyseessä on usea erillinen oikeustoimi, komission on kullekin yksittäistapaukselle ominaisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen valossa yksilöitävä osapuolten taloudelliset tavoitteet tutkimalla, olisivatko kyseessä olevat yritykset voineet sopia kustakin toimesta erikseen vai onko kukin toimi päinvastoin ainoastaan monitahoisemman keskittymän yksi osa, jota ilman osapuolet eivät olisi sopineet keskittymästä.

Tässä yhteydessä **komissio ei tehnyt virhettä, kun se luokitteli väliaikaisen toimen keskittymän osittaiseksi toteuttamiseksi**. Se totesi nimittäin perustellusti, että kantaja oli väliaikaisen toimen toteuttamisesta lähtien ja riippumatta siitä, hyväksytäänkö keskittymä, saanut mahdollisuuden käyttää tiettyä vaikutusvaltaa TMSC:ssä, koska sillä oli kyseisen toimen toteuttamisen jälkeen yksinomainen toimivalta päättää TMSC:n lopullisesta ostajasta.

Unionin yleinen tuomioistuin on myös eri mieltä kantajan väitteestä, jonka mukaan väliaikainen toimi ei ollut välittömässä toiminnallisessa yhteydessä TMSC:n määräysvallan vaihtumiseen eikä siten vaikuttanut kyseisen määräysvallan vaihtumiseen. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ilman kantajan esittämää kaksivaiheista toimirakennetta Toshiba ei olisi ollut mahdollista luopua määräysvallasta TMSC:ssä ja saada lopullista maksua TMSC:stä vuoden 2016 maaliskuun loppuun mennessä. Lisäksi tässä kaksivaiheisessa rakenteessa väliaikainen toimi oli välttämätön vaihe TMSC:n määräysvallan muuttamiseksi. Tämän kaksivaiheisen rakenteen tavoitteena oli nimittäin se, että väliaikaisen toimen avulla väliaikainen ostaja voi ostaa kaikki TMSC:n äänivaltaiset osakkeet ja että kantaja voi maksaa TMSC:n hinnan Toshibaalle lopullisesti ja saada samalla mahdollisimman suuren varmuuden siitä, että se saa lopulta määräysvallan TMSC:ssä.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen kokonaisuudessaan ja velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan Curia-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.

⁶ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 23.2.2006, Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, [T-282/02](#).